

Óvodás és kisiskolás gyermekek nyelv- és beszédfejlesztése szakirányú továbbképzési szak

I. A szakirányú továbbképzés neve:

Óvodás és kisiskolás gyermekek nyelv- és beszédfejlesztése szakirányú továbbképzési szak

II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:

III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:

OH-FHF/131-5/2009.

IV. A létesítő intézmény neve:

Eötvös Loránd Tudományegyetem

V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:

1. Az szakirányú továbbképzési szak megnevezése:

Óvodás és kisiskolás gyermekek nyelv- és beszédfejlesztése szakirányú továbbképzési szak

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Óvodás és kisiskolás gyermekek nyelv- és beszédfejlesztő pedagógusa

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Pedagógusképzés

4. A felvétel feltételei:

A felsorolt alapképzési szakok bármelyikén szerzett oklevél (illetve a felsorolt szakképzettségeknek megfelelő fősokolai szintű végzettség és szakképzettség):

- óvodapedagógus alapképzési szak,
- tanító alapképzési szak,
- gyógypedagógia alapképzési szak.

A felvétel további előfeltételei:

- legalább 2 éves pedagógiai gyakorlat (munkáltatói igazolás alapján) és
- hibátlan beszédteljesítmény (logopédiai szempontú beszédvizsgálat alapján).

5. A képzési idő:

3 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

90 kredit

7. A képzés célja, a képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzésben végzett azoknak a gyermekeknek a körében végez speciális nyelv- és beszédfejlesztő pedagógiai tevékenységet, akiknél a beszélt és írott nyelv elsajátításának és használatának zavara figyelhető meg. Tevékenysége tehát nem logopédiai tevékenység, hanem a közoktatás területén az alapképzésnek megfelelő szinteken végzett olyan speciális fejlesztő tevékenység, amely a beszéd- és nyelvi fejlődésükben akadályozott, atipikus fejlődésű gyermekek különböző csoportjaira terjed ki. Elősegíti továbbá valamennyi olyan gyermek

fejlődését, akiknél az anyanyelv és az olvasás, írás, helyesírás elsajátítása a kortárs csoportba történő beilleszkedést és a sikeres továbbhaladást akadályozza. Tudáselemei a beszédképesség általános fejlesztésére, a nyelvelsajátítás, a kiejtés, az olvasás,- írás,- helyesírás tanulás, valamint a folyamatos beszéd területén megfigyelhető fejlődési eltérések felismerésére és megszüntetésére, az ezekkel összefüggő hátrányok csökkentésére irányulnak a fejlesztő munka és a diagnosztika területén az alábbiak szerint:

a) A képzés speciális fejlesztési kompetenciája:

A kiejtési eltérések esetén

- a beszédhangok differenciálása,
- beszédszervi mozgást fejlesztő gyakorlatok végzése,
- a már kialakult hangok játékos automatizálása, begyakorlása.

A folyamatos beszéd eltérése és zavara esetén

- a logopédussal és más szakemberrel egyeztetett feladatok ellátása,
- fokozott egyéni bánásmód alkalmazása,
- a gyermek beilleszkedésének elősegítése az adott szociális környezetben,
- játékos lazító gyakorlatok végzése gyermekcsoportban,
- a nyelvi-kommunikációs hátrány leküzdése.

A beszéd- és nyelv-elsajátítási elmaradás esetén

- a megkésett és az akadályozott beszédfejlődésű, beszédgyenge, illetve szociokulturálisan hátrányos helyzetű gyermekek nyelvi és kommunikációs képességeinek fejlesztése.

Az olvasás-, írás-, helyesírás-tanulási problémák esetén

- a megelőzés,
- az alapozó képességek fejlesztése,
- a szakvéleménnyel igazolt diszlexia, diszgráfia, diszortográfia miatt sajátos nevelési igényű tanulók tanítási órán történő differenciált oktatása és fejlesztése,
- a gyermekek/tanulók beilleszkedésének, önálló olvasóvá válásának, tanulási sikerességének elősegítése.

A képzés speciális diagnosztikai kompetenciája:

- a logopédusokkal egyeztetett módon szűrővizsgálatok végzése,
- a gyermek aktuális nyelvi fejlettségéről és egyéb esetleges problémáiról speciális nyelv- és beszédfejlesztő pedagógusi vélemény készítése, nevének aláírásánál a jelzett szakképzettség feltüntetése,
- javaslat további (logopédus, szakorvos, pszichológus közreműködésével történő) szakirányú vizsgálat elvégzéséhez,
- a szülő irányítása a szakellátás megfelelő intézményébe,
- az alábbi vizsgálati eljárások alkalmazása:
 - a gyermek alaki és tartalmi beszédteljesítményének leírása megfigyelés alapján,
 - az anamnézis és jelen állapot felvétele,
 - az artikuláció vizsgálata,
 - a megkésett és akadályozott beszédfejlődés vizsgálati rendszerének alkalmazása,
 - a beszéd és nyelvfejlődési elmaradással társuló mentális fejlődési elmaradás pedagógiai jellegű vizsgálata,
 - az olvasás-, írás-, helyesírás-teljesítmények elemzése, különös tekintettel a tévesztések auditív/vizuális/motoros jellegére, a szövegértés, a másolás és a tollbamondás utáni írás különbségének megítélésére,
 - a verbális emlékezet vizsgálat
 - az Inizan-teszt alkalmazása,
 - a Kassai-Kovács féle szóanalízis vizsgálata,

- o a DPT-teszt alkalmazása,
- o figyelem- és laterális vizsgálatok végzése.

b) A szakképzettséget szerzettek képesek és alkalmasak

- a beszéd- és nyelv-elsajátítási zavarok tanulási eredményességet és közösségi beilleszkedést befolyásoló tüneteinek felismerésére,
- a fejlődési hátrányt okozó tényezők befolyásolására,
- a sajátos nevelési igényű beszéd fogyatékos és/vagy olvasás-, írás-, helyesírás-zavarral küzdő gyermekek/tanulók megsegítésére a többségi, az integrált nevelés, illetve (a beszédjavító óvodai csoportban/logopédiai osztályban folyó) speciális feltételek között,
- a logopédusokkal együttműködve team-munka keretében szakmai feladataik ellátására,
- a beszéd- és nyelvfejlődési elmaradással küzdő gyermekek beilleszkedésének elősegítésére.

c) Személyes kompetenciák és adottságok:

A végzettek képesek

- korábbi tanulmányaik, szakmai tapasztalataik és a speciális tudástartalmak összehangolására,
- differenciált egyéni bánásmód alkalmazására,
- szakmai kapcsolatok létesítésére,
- a helyi szolgáltatási rendszer lehetőségeinek kiszélesítésére.

d) A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben:

A képzésben végzett munkáját a helyi logopédiai hálózattal szakmailag együttműködve végzi (szakirányú oklevelének megszerzését követően a logopédiai munkaközösség/beszédjavító intézet vezetőjét tájékoztatja saját bázisintézményéről, működési területéről, az ellátott intézményről, településről). Amennyiben a településen nincs logopédus, úgy a kapcsolatot a területileg illetékes legközelebbi vezetővel/logopédus szakemberrel veszi fel.

Munkáját munkaterv alapján végzi, amely tartalmazza a tanévre tervezett feladatait (pl. szűrővizsgálatok időpontja, fejlesztési feladatok ellátása). Munkatervét a helyi logopédiai munkaközösség/beszédjavító intézet vezetőjének/munkatársának bemutatja. A kompetenciájába tartozó szakmai feladatait saját munkahelyén önállóan folytatja.

8. 8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és az azokhoz rendelt kreditérték:

Alapozó modul: A beszéd élettana és kórtana. A beszéd pszichológiája. Nyelvészeti alapismeretek. A hallás zavarai. Differenciáló pedagógia.	20 kredit
Differenciált szakmai modul: Gyermeknyelv. Diagnosztikus alapismeretek. Képességzavarok kérdései. A hangadás és artikuláció. A beszéd folyamatosság zavarai. Iskoláskori hadarás és dadogás. Képességfejlesztés. Az írott nyelv zavarainak általános ismeretei, megelőzése, diagnosztikája, korrekciója.	49 kredit
Gyakorlati modul: Terepgyakorlat a nyelv- és beszédfejlesztő munka színterein.	7 kredit
Szabadon választható tárgyak:	4 kredit

9. A szakdolgozat kreditértéke:
10 kredit